

[← Naar vorige pagina](#)Gepubliceerd op **13.08.2025**

Het Internationaal Esperanto-Archief

Een ingekaderde foto van een Esperanto-congres uit de jaren 1930. ©IEspA

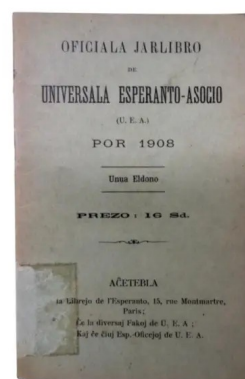
In de wereld van kunsttalen steekt één naam al meer dan een eeuw met kop en schouders boven de rest uit: **Esperanto**. Wat ooit begon als het idealistische project van **een Poolse oogarts**, groeide uit tot een wereldwijd fenomeen. In **1887** stelde **Dr. L. L. Zamenhof** een eenvoudige, neutrale taal voor, bedoeld om mensen van verschillende moedertalen met elkaar te verbinden. Tussen de vele kunsttalen die sindsdien het levenslicht zagen, is Esperanto de enige die standhield - stil maar gestaag, gedragen door **een wereldwijde gemeenschap** die haar nog steeds **actief** gebruikt.

Wie zich afvraagt hoe de levendigheid van een taal, bedacht in het **19e-eeuwse Oost-Europa**, in stand wordt gehouden, hoeft niet ver te zoeken. In **Diest**, aan de **Hasseltsestraat 26**, ligt het kloppend hart van dit immaterieel erfgoed: **het Internacia Esperanto-Arkivo** (Nederlands: Internationaal Esperanto-Archief), kortweg **IEspA** [iejésa]. Beheerd door de **vzw Internacia Esperanto-Arkivo** vormt het een unieke plek waar het verleden van Esperanto in al zijn facetten wordt gekoesterd.

Een minder bekend archief van internationale verbondenheid, verscholen in Vlaams-Brabant. Hier komt het verhaal samen van een taal die niet enkel op papier bestaat, maar ook in ontmoetingen, brieven en idealen - zorgvuldig bewaard voor de toekomst door haar onvermoeibare achterban.

Unieke uitgave van het Fundamento de Esperanto (twee exemplaren bekend in de wereld). ©IEspA

De volledige reeks boeken van bi(bli)ograaf en auteur Ludovikito (Japan), het alereerste jaarboek van de wereldvereniging (sindsdien elk jaar tot nu). ©IEspA

Het levenswerk van twee verzamelaars

Wat vandaag het Internationaal Esperanto Archief is, begon als het stille werk van **twee gepassioneerde verzamelaars**, die elk op hun eigen manier een sterke band voelden met deze kunsttaal.

1) **Begin jaren 1980**, aan het begin van zijn pad als esperantist, kwam **Roland Rotsaert** in contact met **Cesar Vanbiervliet** uit **Kortrijk**. Na zijn pensioen begon Vanbiervliet boeken en tijdschriften in en over het Esperanto te verzamelen. Deze collectie bracht hij met grote zorg onder in **de stadsbibliotheek van Kortrijk**. Samen met zijn kompaan **Jan Hanssens** hield hij jarenlang het vuur brandend. Na hun overlijden bleef de collectie verweesd achter - tot Rotsaert als vrijwilliger de fakkel overnam en vanaf ca. 1995 het beheer op zich nam. Met de steun van een wisselend team vrijwilligers zorgde hij er ruim een kwarteeuw lang voor dat de collectie niet alleen behouden bleef, maar ook verder groeide.

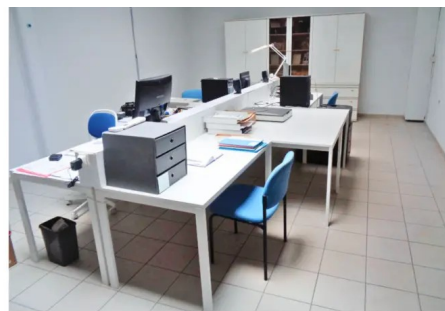
2) Parallel aan dit verhaal bouwde ook **Marc Vanden Bempt**, wiskundige en informaticus van opleiding, aan zijn eigen Esperanto-universum. Hij sprak de taal al sinds 1969, en vanaf 1985 begon hij intensief te verzamelen. Wat begon met duizend boeken, groeide uit tot een indrukwekkende collectie van meer dan **10.000 titels**, **4.300 tijdschriftjaren** en talloze andere **waardevolle objecten**. Vanden Bempt keek verder dan zijn eigen betrokkenheid en legde in **2020** de basis voor een **onafhankelijke vzw** - met een eigen gebouw, financiële draagkracht en geëngageerde mensen. Zo werd in **2021** het Internationaal Esperanto Archief (IEspA) geboren.

De toekomst van het archief kreeg in **2025** een stevige fundering, letterlijk. Dankzij gulle sponsors kon de vzw **een eigen ruimte** aankopen, die vandaag als bewaarplaats van het archief dient.

Beeld van de archiefkasten voor boeken, tijdschriften en dossiers. ©IEspA

De onderzoeksruimte. ©IEspA

Een plek in beweging

Vandaag is het Internationaal Esperanto Archief een plek in beweging. De **collectie groeit** gestaag, vooral dankzij **gulle schenkingen van particulieren uit binnen- en buitenland**. Vaak gaat het om indrukwekkende donaties: volledige **privébibliotheken**, stapels **tijdschriften**, **zeldzame documenten** of persoonlijke **memorabilia**. Daarnaast worden ook geregeld archiefstukken **geruild** met vergelijkbare organisaties in onder meer **Oostenrijk, Zwitserland** en **Spanje**.

De omvang is ronduit indrukwekkend: meer dan **140 meter boeken**, **90 meter tijdschriften** en **180 meter aan dubbele exemplaren** die beschikbaar zijn voor ruil of verkoop. Maar wat het archief écht karakter geeft, zijn de unieke stukken; tastbare restanten van een rijke Esperanto-cultuur. Denk aan **handgeschreven brieven**, **bordspellen**, **cassettebandjes**, **insignes**, **vlaggen**, **zeldzame affiches** en zelfs **videobanden** of **dvd's**. Stuk voor stuk getuigen ze van een levendige beweging die in talloze landen en decennia wortel schoot.

Daarnaast herbergt het IEspA ook duizenden **digitale bestanden en documenten** die nog wachten op ontsluiting. Een huzaren werk, want elk bestand moet zorgvuldig bekeken, beschreven en geïnventariseerd worden.

Blijvend erfgoed

De oprichting van een zelfstandige vzw en de aankoop van een eigen pand in 2025 betekenden een belangrijke stap: het Esperanto-erfgoed heeft nu een vaste thuis, én een solide toekomst.

Nieuwe generaties esperantisten, onderzoekers en geïnteresseerden blijven het archief vinden en aanvullen. Elke schenking, elke vondst, elke herinnering geeft het archief nieuwe lagen. Want Esperanto leeft niet alleen in woorden en grammatica, maar in mensen, ideeën en verhalen... En het IEspA blijft die verhalen verzamelen, bewaren en doorgeven. In Diest, tussen de rekken vol boeken en documenten, leeft de droom van een grensoverschrijdende taal verder.

Ben jij ook gebeten door deze bijzondere taal?

Neem dan zeker eens een kijkje op [de website van het Internationaal Esperanto-archief](https://archiefpunt.be/archief-in-de-kijker/het-internationaal-esperanto-archief).

Referenties:

Dit artikel is mede tot stand gekomen dankzij de medewerkers van het Internationaal Esperanto Archief, waarvoor onze oprechte dank.

- Wikipedia: https://nl.wikipedia.org/wiki/Esperantofonds_Cesar_Vanbiervliet
- De Leiegouw, Kortrijk: artikel gepubliceerd in nr. 2, juni 2025. <https://leiegouw.be/>
- https://eo.wikipedia.org/wiki/Marc_Vanden_Bempt
- www.iespa.eu
- <https://immaterieelerfgoed.be/nl/erfgoederen/esperanto-spreken>